

Európska komisia po prvý krát formálne odsúdená Tribunálom Európskej únie!

16. decembra 2015 odsúdil Tribunál EÚ Európsku komisiu z dôvodu „nekonania“, pretože v rozpore so svojou povinnosťou stanovenou Nariadením (EÚ) č. 528/2012 z 22. mája 2012, neprijala do stanoveného termínu (13. december 2013) legislatívu definujúcu tzv. endokrinné disruptory. Ide o látky, ktoré majú schopnosť narušiť rovnováhu hormonálneho systému človeka, s veľmi vážnymi zdravotnými dôsledkami (mužská neplodnosť, hormonálne podmienené rakoviny, neurologicko-degeneratívne ochorenia atď.), ktorých výskyt sa za posledné desaťročia zvyšuje geometrickým radom.

Svetová komunita endokrinológov a najmä vedci vykonávajúci originálny výskum v oblasti endokrinológie sú jednomyselného názoru, že toxicita týchto substancií, ktoré v narastajúcej miere zaplavujú životné prostredie, je v porovnaní s inými jedovatými látkami špecifická: veľmi nízke dávky sú často škodlivejšie ako vysoké dávky, rozhodujúce nie je množstvo, ale okamih vystavenia (obdobia keď sa vyvíja hormonálny systém) a neprejavuje sa okamžite, ale až v dospelosti, často až o desiatky rokov neskôr. Tento typ toxicity preto nemôže odhaliť dnešný systém posudzovania bezpečnosti potravín, pretože tento je zameraný najmä na posúdenie krátkodobej akútnej toxicity. Tému endokrinných disruptorov sme už venovali viaceré príspevky na stránke SPPK (napr. <http://www.sppk.sk/clanok/851>), ale svoje stanovisko k nej už zaujal Európsky parlament i Európsky hospodársky a sociálny výbor (<http://www.sppk.sk/clanok/781>) .

Vzhľadom na zdravotnú závažnosť témy a na neexistenciu záväzných noriem a predpisov dostala EK za úlohu pripraviť návrh relevantnej legislatívy, pričom prvým krokom malo byť prijatie definície endokrinných disruptorov. Pretože EK stanovený termín nedodržala, podalo na ňu v júli 2014 Švédsko žalobu, ku ktorej sa pripojili ďalšie 4 krajiny (Francúzsko, Holandsko, Dánsko a Fínsko).

Pozadie tejto temnej záležitosti odhalili utajené dokumenty Európskej komisie, ku ktorým sa dostala investigatívna novinárka Stéphane Horel[1]. Okrem iného zistila, že na EK bol najmä koncom jari 2013 vyvíjaný obrovský tlak zo strany lobistov chemického priemyslu, aby prijatie predmetných kritérií, ktoré boli už v tej dobe pripravené, minimálne zdržala. Ak by sa totiž na ich základe pripravila legislatíva pre endokrinné disruptory, znamenalo by to okrem iného zákaz používania nie menej ako 31 rôznych pesticídov! Lobisti komisii navrhovali, aby ešte pred prijatím kritérií dala EK vypracovať ekonomickú dopadovú štúdiu, čo spravidla zaberie niekoľko rokov. Ukázalo sa, že okrem európskeho chemického priemyslu veľmi intenzívne lobovali i zástupcovia amerických nadnárodných spoločností, ktorí zdôrazňovali najmä údajnú nezlúčiteľnosť takejto európskej legislatívy so zámerom uzatvoriť obchodnú a investičnú dohodu medzi EÚ a USA! Toto okrem iného značne spochybňuje tvrdenie protagonistov TTIP, že dohoda nebude mať dopad na normotvorbu v EÚ.

Európska komisia síce ostro odmieta, že by konala pod tlakom lobistov, ale v konečnom dôsledku urobila presne to čo od nej chceli: v júli 2013 generálny sekretár EK rozhodol, že sa prijatie definície kritérií endokrinných disruptorov odloží až kým nebudú známe výsledky ekonomickej dopadovej štúdie, ktorú medzičasom dala EK vypracovať! Nutnosťou vypracovať túto štúdiu ešte pred prijatím regulácie endokrinných disruptorov sa EK obhájala i pred Tribunálom EÚ.

Tribunál vo svojom rozhodnutí uviedol, že komisia nespĺnila svoju „jasnú, presnú a bezpodmienečnú povinnosť“ stanovenú nariadením, ktoré na druhej strane vôbec nespomína nejakú ekonomickú dopadovú štúdiu. Rozhodnutie nariaďuje EK, aby zjedнала nápravu svojej nečinnosti „v rámci rozumnej lehoty“. Hoci vôbec nie je jednoduché zdefinovať čo je v tomto prípade „rozumná lehota“, je isté že EK sa už o 2 roky oneskoruje za pôvodným termínom a tak nebude môcť čakať ďalší rok kým začne konať. Pokiaľ ide o „dopadovú štúdiu“ EK vyhlásila, že ju chce dokončiť do konca roku 2016.

Na záver treba zdôrazniť, že žaloby členských štátov proti Európskej komisii sú veľmi vzácne a za posledných desať rokov k nim došlo iba 4 krát, pričom až doteraz komisia spor vždy vyhrala!

RNDr. Igor Šarmír, PhD.

Zdroje:

Le Monde, 18. december 2015

Tlačové komuniké Tribunálu EÚ č. 145/15

---

[1] Stéphane Horel vydala nedávno vo Francúzsku knihu s názvom „Intoxication“ v ktorej uverejnila pikantné detaily kontaktov a korešpondencií medzi lobistami chemického priemyslu a vysokými funkcionármi EK